

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os	Vzdelávanie
Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ	Základná škola Klokočova 742 Hnúšť'a
Názov projektu	Zvýšenie kvality vzdelávania na Základnej škole Klokočova 742 Hnúšť'a
Kód projektu ITMS2014+	312011S716
Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub - PRÍRODOVEDA
Dátum stretnutia pedagogického klubu	21.05.2020
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola Klokočova 742 Hnúšť'a, Hnúšť'a, Klokočova 742, 98101
Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Kamila Kovalančíková
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	https://zs1hnusta.edupage.org/

Manažérske zhrnutie:

Kľúčové slová :

Nesúvislý text, encyklopédie, usmernenia s obnovením vyučovania od 01.06.2020

Krátka anotácia :

Zasadnutie klubu sa zaoberalo tvorbou úloh k nesúvislému textu a jeho následným vypracovaním žiakom, prácou s encyklopédiami v rámci výchovno - vzdelávacieho procesu a organizáciou a podmienkami výchovy a vzdelávania v základných školách do konca školského roka 2019/2020 (18. 5. 2020).

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Téma zasadnutia: Čitateľská gramotnosť

Program zasadnutia klubu :

1. Otvorenie pedagogického klubu.
2. Práca s nesúvislým textom.
3. Práca s encyklopédiami.
4. Výmena skúseností.
5. Diskusia.
6. Závery a odporúčania.

V úvode zasadnutia pedagogického klubu koordinátorka Mgr. Kamila Kovalančíková pripomenula bezpečnostné opatrenia počas konania pedagogického klubu z dôvodu šírenia koronavírusu a základné informácie k práci klubu – zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov a dôležitosť plnenia úloh vyplývajúcich z národného projektu „Zvýšenie kvality vzdelávania na Základnej škole Klokočova 742 Hnúšťa“, a že v súčasnosti ide do popredia koncepcia vyučovania a vzdelávania s využitím prírodného prostredia, výskumne ladená koncepcia výchovno – vzdelávacieho procesu.

Téma zasadnutia: Čitateľská gramotnosť

O dôležitosti čitateľskej gramotnosti a teda aj čítania s porozumením už dnes niet žiadnych pochybností. Práve naopak, ich význam potvrdzujú aj relevantné školské dokumenty. Čitateľská gramotnosť patrí už dlhodobejšie medzi priority edukácie na všetkých jej úrovniach. Žijeme v informačnej spoločnosti, v ktorej správne, rýchlo pochopiť a kritickým rozumom spracovať a vyhodnotiť informáciu je veľmi dôležité nielen pre pracovnú sféru života človeka, ale aj pre privátnu. V pracovnej oblasti sa táto kompetencia môže odraziť na úspechu človeka a na jeho kariérnom raste, najmä ak vyniká v tomto smere, a naopak znamená, keď má veľké nedostatky v tejto gramotnosti a môže firme, pre ktorú pracuje, spôsobiť nesprávnym porozumením veľké ekonomické škody. V súkromnom živote sa každý z nás dostáva do mnohých situácií, keď má podpísať buď nejakú úverovú, poisťnú či kúpno-predajnú zmluvu, alebo si na základe viacerých ponúk vybrať byt, dovolenku, akúkoľvek službu alebo tovar. Aj to je priestor, kde sa odrazí stupeň zvládania čitateľských kompetencií.

Práca s nesúvislým textom

Mgr. Kovalančíková: Problematika efektívnej práce s učebným textom by sa teda mala dostať do povedomia celej pedagogickej verejnosti. Mala by sa jej tak venovať väčšia pozornosť aj v procese príprave budúcich učiteľov nielen slovenského jazyka a literatúry.

„Čítanie s porozumením však nie je len nástrojom osvojovania si učiva, ale aj základom chápania sveta. Bez porozumenia žije človek v nevedomosti, je nesamostatný, možno ním ľahšie manipulovať. Porozumenie textov (školských i mimoškolských) hrá mimoriadnu úlohu vo vývine dieťaťa. Keďže text prináša nové informácie, núti ho myslieť, uvažovať, formuje jeho hodnoty a ovplyvňuje postoje k svetu“ (Gavora, 2008, s. 4)

Mgr. Henčová: Pri výučbe čítania s porozumením nemôže učiteľ slovenského jazyka a literatúry vo vyšších ročníkoch základnej školy z uvedených dôvodov pracovať len s umeleckými textami, ktoré majú svoju obraznosť, prezentujú fikciu či kreativitu autora a podieľajú sa na rozvoji emocionálnej stránky osobnosti žiaka. Žiak však žije a bude žiť v reálnom svete, konfrontuje sa s bežnými problémami, súčasťou ktorých sú aj rôzne texty (bankový výpis, reklamná ponuka a pod.), ktoré musí správne pochopiť. Je preto mimoriadne dôležité, aby žiak pochopil bytostnú potrebu čítania a tým viac čítania s porozumením, preto jedným z primárnych cieľov čitateľskej gramotnosti je aj to, že žiaci si uvedomujú potrebu rozvíjania tejto kompetencie a zároveň ju chápu ako celoživotný proces.

Mgr. Libiaková: Dosiahnuť tento cieľ je možné aj tým, že učiteľ vyberá pri nácviku čitateľskej gramotnosti žiakov texty, ktoré sú pre žiakov zaujímavé a atraktívne, sú im blízke nielen svojou tematikou, ale i štylistickým spracovaním a významovo späté so súčasným svetom. Texty, ktoré vychádzajú z bežného života a poskytujú prepojenie s realitou a bežnou praxou sú pre žiaka prijateľnejšie než texty, s ktorými nemá žiaden kontakt. „Texty, ktoré môže učiteľ pri svojej práci využívať, majú viacero podôb, pričom ich rozdelenie sa zameriava na charakter jednotlivých textov na základe určitých kritérií.“ (Húsková, 2012, s. 26)

Je veľmi dôležité, aby učiteľ pri svojej práci využíval všetky typy textov v rôznych kombináciách. Mária Miháľechová tvrdí, že text:

- „– niečo pomenúva, o niečom vypovedá, niečo objasňuje – má obsah,
- nejako pomenúva, nejako vypovedá, nejako objasňuje – má formu,
- niekto ho vytvoril – má autora,
- pre niečo bol vytvorený – má účel,
- pre niekoho bol vytvorený – má adresáta.“ (In: Gavora, 2008, s. 9)

Texty rozdeľujeme podľa rôznych kritérií:

„Podľa formy:

– súvislý/nesúvislý

– kombinovaný (kombinácia súvislých a nesúvislých textov)/zložený text (pozostáva z viacerých samostatných textov)

Podľa funkcie: vecný/umelecký text

Podľa jazykového štýlu: náučný/hovorový text

Podľa média: papierová (tlačená podoba textu)/digitálna podoba (elektronická podoba textu).“
(Húsková, 2012, s. 26)

Mgr. Kovalančíková: Nesúvislé texty predstavujú prerušovanú štruktúru textu, ktorá je rozličná. Sú vytvorené zo slov alebo viet, ktoré nie sú usporiadané a organizované. Pri ich porozumení musí žiak brať viac ako pri súvislých textoch kontext ostatných informácií. Právo preto žiaci pri porozumení viac zlyhávajú. Z mojej skúsenosti mali veľké problémy pri práci s nesúvislým textom dievčatá, keď som použila ako východiskový text hokejové tabuľky NHL a KHL, a chlapci, keď som použila ako východiskový text list z módného katalógu. Zo žánrov k nesúvislým textom zaradíme: grafy, formuláre, diagramy, mapy, tabuľky, zoznamy, reklamné letáky a iné plagáty, televízny program, cestovný poriadok, jedálny lístok, billboard a pod. Pri tvorbe pracovných listov s nesúvislým východiskovým textom a úlohami zameranými na čítanie s porozumením je veľmi dôležité si uvedomiť, že text je veľmi nekohézny, a preto v závislosti od ročníka musí učiteľ postupne zvyšovať náročnosť textu aj úloh. Z technického hľadiska treba rešpektovať možnosti danej školy, preto odporúčam nevyberať si farebné grafy, diagramy či mapy, pretože žiak na nefarebnej kópii nebude schopný rozlíšiť farebné polia. Vhodnejšie je rôzne šrafovanie alebo iné, napr. číselné, odlišovanie jednotlivých častí grafu, diagramu či mapy. Nesúvislé texty sú často významným materiálom pri učení predovšetkým prírodovedných predmetov. Žiak sa má naučiť rozumieť im, musí ich vedieť dešifrovať, analyzovať, pochopiť vzájomné vzťahy a súvislosti medzi jednotlivými objektami. Pri čítaní nesúvislých textov musí žiak zároveň uvažovať o ich štruktúre.

Mgr. Kovalančíková: Prezentovala členom klubu 3 pracovné listy.

PRACOVNÉ LISTY S NESÚVISLÝM TEXTOM

Informačný materiál je upravovaný. V jednom PL použila kombinovaný text (graf a tabuľku).

Pracovný list Školské prázdniny Tabuľka 1 Termíny školských prázdnin v školskom roku 2015/2016.

Termíny školských prázdnín v školskom roku 2015/2016

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnín	Termín prázdnín	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		28. október 2015 (streda)	29. október – 30. október 2015	2. november 2015 (pondelok)
vianočné		22. december 2015 (utorok)	23. december 2015 – 7. január 2016	8. január 2016 (piatok)
polročné		29. január 2016 (piatok)	1. február 2016 (pondelok)	2. február 2016 (utorok)
jarné	Košický kraj, Prešovský kraj	12. február 2016 (piatok)	15. február – 19. február 2016	22. február 2016 (pondelok)
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj	19. február 2016 (piatok)	22. február – 26. február 2016	29. február 2016 (pondelok)
	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	26. február 2016 (piatok)	29. február – 4. marec 2016	7. marec 2016 (pondelok)
veľkonočné		23. marec 2016 (streda)	24. marec – 29. marec 2016	30. marec 2016 (streda)
letné		30. jún 2016 (štvrtok)	1. júl – 2. september 2016	5. september 2016 (pondelok)

Prameň: www.minedu.sk

Pozorne si prečítajte text v tabuľke a vypracujte nasledujúce zadania:

1. Uved'te deň, ktorý je posledným dňom veľkonočných prázdnín:

- a) streda
- b) štvrtok
- c) piatok
- d) utorok

2. Rozhodnite, ktorá možnosť nevyplýva z tabuľky:

- a) väčšina prázdnín v školskom roku 2015/2016 sa začína v piatok
- b) v školskom roku 2015/2016 bude priestupný rok
- c) žiaci zo západného Slovenska budú mať jarné prázdniny mesiac pred najbližšími prázdninami
- d) posledný školský týždeň v školskom roku 2015/2016 bude trvať štyri dni

3. Určte, v ktorej možnosti je správne napísaná číslovka posledného dňa pred jesennými prázdninami:

- a) dvadsaťosemeho
- b) dvadsiateho ôsmeho
- c) dvadsať ôsmeho
- d) dvadsiatehoôsmeho

4. Vyberte z ponúkaných možností tú, ktorá obsahuje gramaticky a významovo správnu informáciu: V školskom roku 2015/2016 bude mať každý žiak:

- a) šesťstoraké prázdniny
- b) šestoro prázdnin
- c) šesťráz prázdnin
- d) šesť krát prázdniny

5. Rozhodnite, ktorá možnosť nevyplýva z tabuľky:

- a) veľkonočné prázdniny trvajú päť dní
- b) jarné prázdniny sú vo všetkých krajoch rovnako dlhé
- c) jesenné prázdniny sú len dvojdnové
- d) z tabuľky vyplývajú všetky možnosti a - c

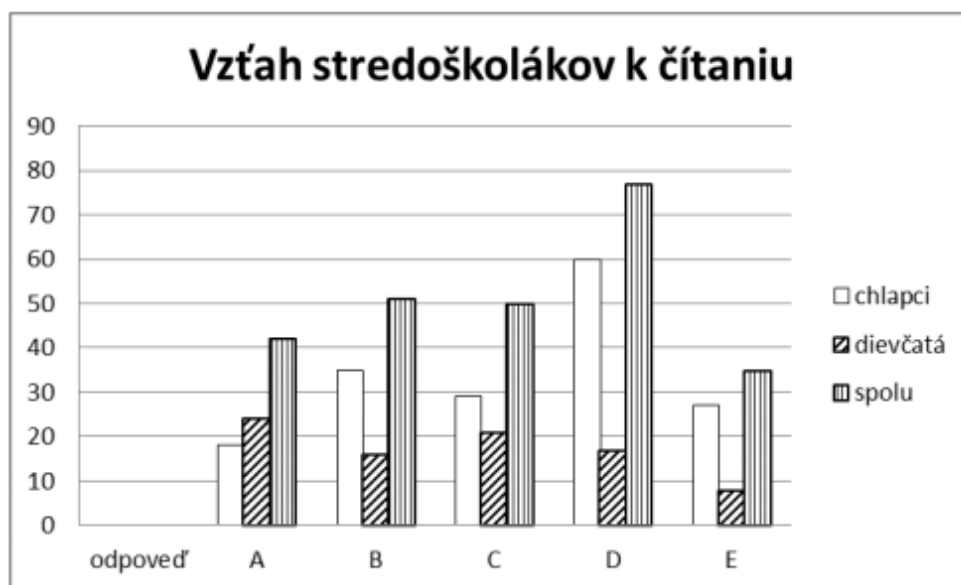
6. Vypíšte z hlavičky tabuľky 1 všetky slová, v ktorých nastáva spodobovanie (asimilácia):

7. Uveďte prvý mesiac v druhom polroku šk. r. 2015/2016, v ktorom nebudú žiadne prázdniny:

8. Vypíšte z textu všetky slová, ktoré vznikli skladaním:

9. Vypíšte z textu tabuľky 1 dve slová so slabikotvornou spoluhláskou:

10. Vypíšte z textu všetky slová, v ktorých sa uplatňuje pravidlo o rytmickej krátene (slova napísané číslami neuvádzajte):

Graf 1 Vzťah stredoškolákov k čítaniu

Tabuľka 2 Odpovede respondentov v prieskume Vzťah stredoškolákov k čítaniu

odpoveď	chlapci	dievčatá	spolu
A	18	24	42
B	35	16	51
C	21	29	50
D	60	17	77
E	27	8	35

Vysvetlivky k stĺpcu "odpoveď"

- A rád/rada čítam
- B čítam menej (max. 6 kníh)
- C čítam len povinné diela (4 knihy)
- D prečítam len 1 - 2 knihy za rok
- E nečítam

V jednej strednej škole urobil žiak Usilovný prieskum o čítaní. Vybrali sme z neho odpovede na otázku Aký je váš vzťah k čítaniu? Odpovede sú vyjadrené dvoma spôsobmi - v tabuľke a graficky. Pozorne si prečítajte oba nesúvislé texty a vypracujte nasledujúce úlohy (úlohy 1 a 2 vypracujte ako prvé):

1. Žiak Usilovný si dôsledne výsledky svojho prieskumu do grafov, ale pri tvorbe tabuľky 1 ku grafu 1 si nesprávne zapísal dva údaje - vymenil ich. Označte dané bunky podľa názvu riadku a názvu stĺpca (vzor zápisu: A chlapci - B spolu).

2. Zapište do novej tabuľky všetky údaje správne:

Tabuľka 2 - opravená:

	chlapci	dievčatá	žiaci spolu
A			
B			
C			
D			
E			

Pri ďalších úlohách vychádzajte z tabuľky 2 - opravená a z grafu 1!

3. Rozhodnite, v ktorej možnosti v dotazníku si vybralo svoju odpoveď najviac žiakov:

4. Napíšte do vety číslovku (slovom), ktorá vyplýva z tabuľky 1 - opravená: Len povinné čítanie číta..... dievčat.

5. Skupiny žiakov v riadkoch A/B a D/E tvoria protiklad čítajúci - nečítajúci. Ktorá dvojica je v tomto protiklade početnejšia u dievčat a ktorá u žiakov spolu?

a) A/B a D/E

b) D/E a A/B

c) D/E a D/E

d) A/B a A/B

6. Doplňte vetu: žiakom sa podarí za rok prečítať len jednu až dve knihy.

a) sedemdesiatym siedmym

b) sedemdesiatsiedmym

c) sedemdesiatim siedmim

d) sedemdesiatimsiedmim

7. Nájdite v názve grafu tie slová, v ktorých dochádza k spodobovaniu znejšej spoluhlásky na neznelú, a napíšte ich v takom tvare, ako by ste ich prečítali:

8. Vypíšte z textov jeden príklad na tvorenie slov:

a) skladaním:

b) skracovaním:

9. Rozhodnite, čo z grafu 1 vyplýva:

- a) u dievčat je najmenej početná skupina dievčat, ktoré rady čítajú knihy
- b) odpovede dievčat v poradí C – D – E majú vzostupnú tendenciu
- c) na grafe sú pri vertikálnej osi čísla, ktoré vyjadrujú percentuálny podiel
- d) viac chlapcov prečíta len 1 – 2 knihy za rok v porovnaní so všetkými žiakmi, ktorí radi čítajú

10. Rozhodnite, čo z tabuľky 2 – opravená vyplýva:

- a) v tabuľke prevažujú nepárne číselné hodnoty
- b) odpoveď A a B označovali tí žiaci, ktorí prečítajú viac ako 6 kníh
- c) prevažná časť všetkých žiakov vôbec nečíta alebo si prečíta len 1 – 2 knihy
- d) vo všetkých riadkoch je početnejšia skupina dievčat

Pracovný list Reštaurácia Hubert

Reštaurácia Hubert

Rodina Maškrtných sa pri príležitosti 40. narodenín hlavy rodiny vybrala do reštaurácie Hubert na slávnostný obed. Čašník im priniesol jedálny lístok. Prečítajte si ho pozorne a vypracujte nasledujúce úlohy:

REŠTAURÁCIA HUBERT
OBEDOVÉ MENU – streda

Polievky (podľa sezónnej ponuky)

Špeciality z diviny*

200 g Jelení steak (grilovaný jelení chrbát s brokolicou a brusnicovou omáčkou) 9,99 €
200 g Dusené srnčie stehno na červenom víne (srnčie karé dusené na červenom víne) 9,63 €
200 g Srnčie karé plnené šunkou, syrom a šampiňónmi (mäso plnené šunkou, syrom a šampiňónmi) 9,56 €
200 g Srnčí steak s brusnicovou omáčkou (steak zo stehna s brusnicovou omáčkou) 9,56 €
200 g Jelenie medailónky (jelenie medailónky s brusnicovo-šípkovou omáčkou) 9,93 €
200 g Jelenie na smotane (jelení chrbát na spôsob sviečkovej, knedľa) 9,92 €
200 g Jelení guláš (guláš z jeleňa podľa starého poľovníckeho receptu, knedľa) 9,15 €
200 g Diviak v šípkovej omáčke (pečený diviak vo výbornej šípkovej omáčke) 9,86 €
200 g Plátky z diviaka na šampiňónoch (diviačie mäso s čerstvými šampiňónmi) 9,46 €

Prílohy (podľa sezónnej ponuky)

* Ku každej špecialite z diviny sa podáva 3 dl jemne sýtenej minerálnej vody (v mesiacoch november - marec 2 dl bylinkového čaju).
Nápojový lístok dostanete na požiadanie od čašníka.

1. Zámerom textu je:

A) vysvetliť recepty jedál

B) prerozprávať ponuku jedál

C) opísať obsah jedál

D) informovať o ponuke jedál

2. Uveďte, koľko jedál z ponuky by si nemohol objednať pán Maškrtný, ktorý nemá rád huby a je alergický na brusnice:

A) 3

B) 4

C) 5

D) 6

3. Pán Maškrtný je aj rozmarný a dopraje si v každej reštaurácii to najdrahšie jedlo, ale huby a brusnice neje. Uveďte názov najdrahšieho jedla, ktoré si môže objednať.

4. Nájdite v časti Špeciality z hydiny jedno nesklonné slovo a napíšte ho.

5. Vyberte pomenovanie zvierat'a, ktorého mäso sa podľa jedálneho lístka najviac používa na prípravu špecialít z diviny:

a) jeleň

b) srnec

c) diviak

d) nedá sa určiť

6. Nájdite v jedálnom lístku jedno slovo, ktoré je výnimkou z pravidla o rytmickej krátení:

7. Nájdite špecialitu z diviny, v ktorej je použité slovo vyjadrujúce kvalitu jedla, a vypíšte uvedené slovo.

8. Vypíšte z textu dve slová patriace k rôznym slovným druhom, v ktorých je slabikotvorná spoluhláska.

9. Nájdite v texte E v zátvorkách pri najlacnejšom jedle slovo, v ktorom sa nezná slaba spoluhláska.

10. V slove „brusnicovo-šipkovou“ je interpunkčné znamienko. Pomenujte ho.

Pracovné listy obsahujú nesúvislé východiskové texty. Pri aktivitách na vyučovacích hodinách som zistila, že žiaci k nim pristupujú už s predsudkami, že nedokážu vypracovať zadania. Mnohí z nich nedokážu zvládnuť informácie v tradičnom cestovnom poriadku, nechápu letáky cestovných kancelárií. Tieto zistenia ma viedli k zmene výučby pri nesúvislých textoch. Zvolila som nasledujúci postup: najprv som vyzvala žiakov, aby si v rámci domácej úlohy vyhľadali nesúvislý text. V ďalšom kroku mali vytvoriť jednu otázku na čítanie s porozumením a štyri vierohodné odpovede, pričom jedna z nich bola správna. Vytvorené úlohy napísali pod text a na vyučovacej hodine si v každom rade vymenili postupne všetky papiere a do svojich zošitov zapísali svoje odpovede na otázky spolužiakov. Táto etapa bola dosť zdĺhavá, lebo každý žiak má iné čitateľské návyky, preto niektorí museli dlhšie čakať, iní naopak nezvládali túto aktivitu. Preto som v druhej triede požiadala žiakov, aby svoju prácu priniesli v piatich exemplároch – do každej lavice v rade jeden papier. Veľmi to zrýchlilo prácu žiakov a celá aktivita prebehla bez prieťahov. Po reflexii uvedených hodín som dala žiakom rovnaký nesúvislý text a tri odpovede, ku ktorým mali žiaci vytvárať adekvátne otázky. Tie potom v 4-5 členných skupinách posudzovali a vybrali 1 – 2 najlepšie. Táto činnosť bola pre žiakov veľmi zaujímavá a vniesla do vyučovania príjemný humor. Záverečnou etapou bolo vypracovanie PL, ktoré sú uvedené v tejto práci. Výsledky neboli ideálne ani dobré, ale po analýze chýb sme so žiakmi došli k záveru, že príčinou je len povrchnosť, nedôslednosť pri čítaní textu i zadaní, nie nezrozumiteľnosť.

Mgr. Libiaková: Práca s nesúvislým textom – využitie v čítaní s porozumením

Zdroj: PaedDr. Jana Kababíková, Využitie súvislých a nesúvislých textov v čítaní s porozumením

www.zborovna.sk

Na **rozvoji čítania s porozumením** by sa mali podieľať všetci učitelia. **Malo** by byť súčasťou väčšiny vyučovacích hodín v rámci rôznych predmetov všetkých typov škôl. Čítanie s porozumením je nástrojom osvojovania si učiva aj základom chápania sveta.

V praxi je dôležité, aby žiak pochopil potrebu čítania všeobecne a čítania s porozumením. Dosiahnuť u žiakov záujem o čítanie je možné aj tým, že učiteľ vyberá pri nácviku čitateľskej gramotnosti žiakov **texty, ktoré sú pre nich zaujímavé a atraktívne**, sú im blízke nielen svojou tematikou, ale i štylistickým spracovaním a významovo späté so súčasným svetom.

Texty, ktoré **vychádzajú z bežného života a poskytujú prepojenie s realitou a bežnou praxou** sú pre žiaka prijateľnejšie než texty, s ktorými nemá žiaden kontakt.

Texty rozdeľujeme podľa rôznych kritérií napr. na:

- **súvislý/nesúvislý text**
- **kombinovaný** (kombinácia súvislých a nesúvislých textov)/**zložený text** (pozostáva z viacerých samostatných textov)
- **vecný/umelecký text**
- **náučný/hovorový text**
- **papierová** (tlačená podoba textu)/**digitálna podoba** (elektronická podoba textu)

Nesúvislé texty predstavujú prerušovanú štruktúru textu, ktorá je rozličná. Sú vytvorené zo slov alebo viet, ktoré nie sú usporiadané a organizované. Pri ich porozumení musí žiak brať viac ako pri súvislých textoch kontext ostatných informácií. Práve preto žiaci pri porozumení viac zlyhávajú. Zo žánrov k nesúvislým textom zaradíme: **grafy, formuláre, diagramy, mapy, tabuľky, zoznamy, reklamné letáky a iné plagáty, televízny program, cestovný poriadok, jedálny lístok, billboard a pod.** Pri tvorbe **pracovných listov** s nesúvislým textom a úlohami zameranými na čítanie s porozumením je veľmi dôležité si uvedomiť, že text je veľmi nekohézny, a preto v závislosti od ročníka musí učiteľ postupne zvyšovať náročnosť textu aj úloh. Z technického hľadiska treba rešpektovať možnosti danej školy, preto odporúčam nevyberať si farebné grafy, diagramy či mapy, pretože žiak na nefarebnej kópii nebude schopný rozlíšiť farebné polia. Vhodnejšie je rôzne šrafovanie alebo iné, napr. číselné, odlišovanie jednotlivých častí grafu, diagramu či mapy. Nesúvislé texty sú často významným materiálom pri učení predovšetkým **prírodovedných predmetov**. Žiak sa má naučiť rozumieť im, musí ich vedieť dešifrovať, analyzovať, pochopiť vzájomné vzťahy a súvislosti medzi jednotlivými objektami. Pri čítaní nesúvislých textov musí žiak zároveň uvažovať o ich štruktúre.

Pracovné listy s nesúvislým textom:

PL č.1 ŠKOLSKÉ PRÁZDNINY

Tabuľka 1 *Termíny školských prázdnin v školskom roku 2019/2020*

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		29. október 2019 (utorok)	30. október – 31. október 2019	4. november 2019 (pondelok)
vianočné		20. december 2019 (piatok)	23. december 2019 – 7. január 2020	8. január 2020 (streda)
polročné		31. január 2020 (piatok)	3. február 2020 (pondelok)	4. február 2020 (utorok)
jarné	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj Trnavský kraj	14. február 2020 (piatok)	17. február – 21. február 2020	24. február 2020 (pondelok)
	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	21. február 2020 (piatok)	24. február – 28. február 2020	2. marec 2020 (pondelok)
	Košický kraj, Prešovský kraj	28. február 2020 (piatok)	2. marec – 6. marec 2020	9. marec 2020 (pondelok)
veľkonočné		8. apríl 2020 (streda)	9. apríl – 14. apríl 2020	15. apríl 2020 (streda)
letné		30. jún 2020 (utorok)	1. júl – 31. august 2020	2. september 2020 (streda)

Pozorne si prečítajte text v tabuľke a vypracujte nasledujúce zadania:

1. Uved'te deň, ktorý je posledným dňom veľkonočných prázdnin:

- a) streda b) štvrtok c) piatok d) utorok

2. Rozhodnite, ktorá možnosť nevyplýva z tabuľky:

- a) väčšina prázdnin v školskom roku 2019/2020 sa začína v piatok
- b) v školskom roku 2019/2020 bude priestupný rok
- c) žiaci zo západného Slovenska budú mať jarné prázdniny mesiac pred najbližšími prázdninami
- d) posledný školský týždeň v školskom roku 2019/2020 bude trvať štyri dni

3. Určte, v ktorej možnosti je správne napísaná číslovka posledného dňa pred jesennými prázdninami:

- a) dvadsaťdeviateho b) dvadsiateho deviateho
- c) dvadsať deviateho d) dvadsiatehodeviateho

4. Vyberte z ponúkaných možností tú, ktorá obsahuje gramaticky a významovo správnu informáciu:

V školskom roku 2019/2020 bude mať každý žiak:

a) šesťstoraké prázdniny	b) šestoro prázdnin
c) šesťkrát prázdnin	d) šesť krát prázdniny

5. Rozhodnite, ktorá možnosť nevyplýva z tabuľky:

- a) veľkonočné prázdniny trvajú päť dní
- b) jarné prázdniny sú vo všetkých krajoch rovnako dlhé
- c) jesenné prázdniny sú len dvojdnové
- d) z tabuľky vyplývajú všetky možnosti a - c

6. Vypíšte z hlavičky tabuľky 1 všetky slová, v ktorých nastáva spodobovanie (asimilácia):

7. Uveďte prvý mesiac v druhom polroku šk. r. 2019/2020, v ktorom nebudú žiadne prázdniny:

8. Vypíšte z textu všetky slová, ktoré vznikli skladaním:

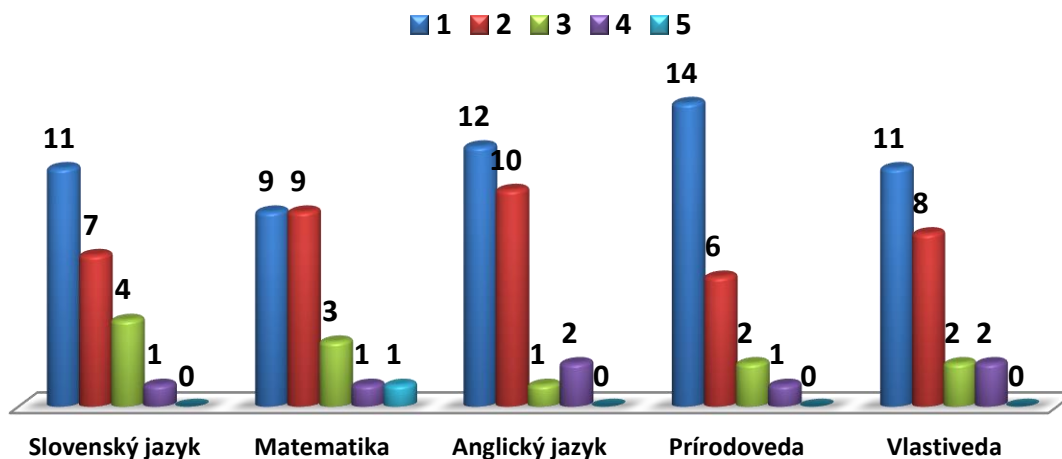
9. Vypíšte z textu tabuľky 1 dve slová so slabikotvornou spoluhláskou:

10. Vypíšte z textu všetky slová, v ktorých sa v N uplatňuje pravidlo o rytmickej krátene (slova napísané číslicami neuvádzajte):

PL č.2 POLROČNÉ ZNÁMKY

Graf so známkami, ktoré vychádzajú žiakom tejto triedy na vysvedčení za prvý polrok.

IV. A trieda

Pozorne si prezri graf a vypracuj nasledujúce zadania:

1. Najviac jednotiek budú mať na vysvedčení z:

- a) Vlastivedy b) Prírodovedy c) Matematiky d) Slovenského jazyka

2. Na vysvedčení budú pravdepodobne mať:

- a) sedem štvoriek b) šesť štvoriek c) päť štvoriek d) štyri päťky

3. Na polrok asi prepadne:

- a) jeden žiak z matematiky
b) jeden žiak zo slovenského jazyka
c) dvaja žiaci z vlastivedy
d) nikto neprepadne

4. Najmenej trojok zatiaľ majú z:

- a) Vlastivedy b) Anglického jazyka c) Slovenského jazyka d) Matematiky

5. Z matematiky majú rovnaký počet:

- a) jednotiek a trojok b) jednotiek a štvoriek c) jednotiek a dvojok d) dvojok a trojok

6. Do triedy chodí:

- a) 25 žiakov b) 24 žiakov c) 23 žiakov d) 22 žiakov

7. Na vysvedčení budú mať spolu:

- a) 57 jednotiek, 40 dvojok, 12 trojok, 7 štvoriek, 1 päťku
b) 47 jednotiek, 42 dvojok, 12 trojok, 5 štvoriek, 1 päťku
c) 57 jednotiek, 40 dvojok, 12 trojok, 7 štvoriek, žiadnu päťku
d) 57 jednotiek, 42 dvojok, 12 trojok, 7 štvoriek, žiadnu päťku

Práca s encyklopédiami

p. Valentová: Encyklopédia, lexikón alebo náučný slovník je dielo odbornej literatúry zhrňajúce v abecednom usporiadaní základné poznatky jedného alebo všetkých vedných odborov s cieľom poskytnúť čo najširšiemu okruhu používateľov čo najzrozumiteľnejší výklad princípov, zákonov, pojmov, javov, reálií a súvislostí medzi nimi. Podľa toho, či spracúvajú poznatky jedného alebo všetkých vedných odborov, sa rozlišujú odborové (špecializované, monotematické) a všeobecné (univerzálne) encyklopédie. Osobitným druhom sú vlastivedné encyklopédie, kde je pri výbere spracúvaných reálií určujúcim kritériom teritoriálno – etnický princíp.

Zákl. informačnou jednotkou encyklopédie je encyklopedické heslo — komplex logicky usporiadaných informácií vyjadrujúci určité, typom encyklopédie a významom pojmu limitované kvantum teoretických alebo praktických poznatkov o určitej objektívnej skutočnosti získaných analyticko–syntetickou metódou a vyjadrených osobitným lexikografickým štýlom. Od ostatného textu je graficky oddelené. Je obsahovo i formálne jednotne konštruované, zvyčajne sa skladá zo záhlavia (vysádzaného polotučne), z definície a výkladu. Pri jeho tvorbe sa dodržiava logické poradie základných aspektov, z ktorých sa opisujú alebo vysvetľujú fakty, javy ap., a vopred stanovený súbor pravopisných, stylistických a typografických prostriedkov. Text hesla si vyžaduje tzv. encyklopedický štýl s cieľom podať na minimálnom priestore maximum informácií, čo sa dosahuje maximálnou stručnosťou, vecnosťou a jednoduchosťou pri výbere výrazových prostriedkov, ako aj presnosťou podávaných informácií. Údaje sú dopĺňané tabuľkami, grafmi, štatistikami a ilustráciami. Osobitným druhom encyklopedického hesla je tzv. odkazové heslo, ktoré neposkytuje výklad pojmu, ale formou odkazu upozorňuje na heslo, v

ktorom sa informácia nachádza. Každá encyklopédia je koncipovaná ako ucelený systém informácií. V horizontálnej rovine je to logická previazanosť jednotlivých hesiel v rámci jedného vedného odboru, vo vertikálnej rovine previazanosť všetkých hesiel tak, aby encyklopedické dielo tvorilo uzavretý informačný okruh. To znamená, že každý pojem, ktorý sa vyskytne na ktoromkoľvek mieste v texte, by mal mať svoje samostatné heslo s výkladom, resp. odkazom označené heslo, v ktorom sa informácia nachádza. Encyklopédia tak svojou štruktúrou vychádzajúcou z metodologickej zásady vzájomnej obsahovej prepojenosti jednotlivých hesiel umožňuje rýchlu orientáciu nielen v rámci daného vedného odboru, ale aj v medziodborových súvislostiach. Usiluje sa byť syntézou informácií, masovým nositeľom základných vedeckých poznatkov. Jej tri základné funkcie (informačná, popularizačná, vzdelávacia) ju preurčili na to, aby sa stala základnou príručkou určenou na rýchle vyhľadávanie konkrétneho údajá alebo poznatku.

Druhy encyklopédií

Delenie 1:

[všeobecná encyklopédia](#) ([univerzálna encyklopédia](#)) - encyklopédia zameraná na všetky odbory
[špecializovaná encyklopédia](#) ([odborová encyklopédia](#), [monotematická encyklopédia](#)) - encyklopédia zameraná len na jednu oblasť

Medzi všeobecné encyklopédie patrí ako špeciálny typ aj tzv. [národná encyklopédia](#) ([vlastivedná encyklopédia](#)), ktorá pri spracovaní univerzálnej tematiky silne akcentuje teritoriálno-etnický princíp (príkladom je [Encyklopédia Slovenska](#)).

Delenie 2 (podľa zoradenia hesiel):

[abecedná encyklopédia](#) - t. j. encyklopédia s abecedne (čiže slovníkovo) zoradenými heslami
[dielo encyklopedického charakteru](#) ([systematická encyklopédia](#)) - t. j. encyklopédia so systémovo zoradenými heslami

Delenie 3:

[veľká encyklopédia](#) - niekoľko desiatok zväzkov

[malá encyklopédia](#) - 10 až 12 zväzkov (ale ako malá encyklopédia sa často označuje aj jednozväzková encyklopédia)

[krátka encyklopédia](#) - 4 až 6 zväzkov

[encyklopedický slovník](#) - 1 až 3 zväzky

Delenie 4:

[jednozväzková encyklopédia](#)

[viaczväzková encyklopédia](#)

p. Vetráková: Pri práci so žiakmi, často využívam encyklopédie, ktoré máme k dispozícii v školskej knižnici – Detská encyklopédia, Vesmír, Encyklopédia zvierat,... Žiaci sa prostredníctvom encyklopédie veľa naučia, rozvíja sa plynulosť čítania a čítanie s porozumením. Zameriavam sa aj na reprodukciu textu, vyhľadávanie a overovanie faktov, gramatické cvičenia, logické úlohy, didaktické hry, doplňovačky, jazykolamy, zmyslové hry, tematické kvízy, pamäťové hry a rozvíjanie slovnej zásoby. Encyklopédia poskytuje na minimálnom priestore čo najviac informácií, preto je tento štýl veľmi vhodný pre žiakov, je maximálne stručný, vecný a výrazovo jednoduchý a zároveň podáva informácie presne. Mnohé encyklopédie obsahujú aj tabuľky, grafy, štatistiky a ilustrácie.

Využívam aj: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Encyklop%C3%A9dia> -internetová encyklopédia, má informačnú a vzdelávaciu funkciu a je voľne prístupná. Vyhľadávame informácie aj v rámci vyučovacieho procesu a žiaci ju využívajú aj pri domácej príprave na vyučovanie.

Využívam aj ponuku Mestskej knižnice v Hnúšti, či už je to v rámci vyučovania, ŠKD, krúžkovej činnosti, kde si môžu žiaci vyhľadať informácie, pracovať s encyklopédiou, alebo si ju zapožičať do domáceho prostredia.

Výmena skúseností.

Vyučujúci si navzájom:

predložili ukážky práce so žiakmi s nesúvislým textom a encyklopédiami, spolupráce, komunikácie s rodičmi, zákonnými zástupcami všeobecne, zhodnotili prínosy a negatíva mimoriadnej situácie v školstve.

Diskusia:

Mgr. Henčová nám podala informácie ohľadne organizácie a podmienkach výchovy a vzdelávania v základných škôl do konca školského roku 2019/2020 <https://www.minedu.sk/data/att/16306.pdf>.

Členovia navzájom diskutovali o podporovaní funkčnej gramotnosti a o organizácii a podmienkach výchovy a vzdelávania počas tohto obdobia.

Mgr. Szöke: Dobrovoľná účasť žiakov na prezenčnom vyučovaní nesmie vyvolať tendencie pokračovať vo vzdelávaní podľa školského vzdelávacieho programu. Žiaci sa majú hýbať a má byť zaradovaná vo väčšej miere pohybová aktivita a didaktické hry.

Mgr. Henčová: Dôvodov pre výber tejto stratégie je viacero. Ide jednak o nevyhnutnosť zmeniť organizáciu vyučovania (úprava rozvrhu, úprava vnútorného časového členenia vyučovacieho dňa) a jednak brať do úvahy fakt, že časť žiakov sa prezenčného vzdelávania nezúčastní. Z tohto dôvodu by školy mali mať z jednej strany možnosť autonómne koncipovať štruktúru

vyučovacieho dňa a takisto mať možnosť autonómne stanovovať obsah a formu vzdelávania, z druhej strany však je takisto nevyhnutné urobiť všetko preto, aby prítomnosť žiakov v škole plnila nielen spoločenské požiadavky na obnovenie ekonomickej aktivity krajiny, ale mala význam nielen pre rozvoj kompetencií detí, ale aj ich učiteľov (rozvoj kreativity pri koncipovaní obsahu a formy vzdelávania spôsobom, ktorý je pre deti prítlačivý).

Mgr.Libiaková a Mgr.Kovalančíková: Uviedli spôsoby organizácie vzdelávania:

1. Pokiaľ učiteľ zvolí blokový/tematický spôsob vzdelávania, v ktorom sa počas vyučovacieho dňa tematicky integrujú obsahy a požiadavky na výkon viacerých predmetov do jednej témy/bloku, zapíše túto tému do TK pre všetky hodiny daného dňa, resp. vyznačí koľkých hodín sa daná téma týka, resp. v akom časovom rozsahu sa blok vyučoval. Napr. celý vyučovací deň (napr. 1. – 4 hodina) – Voda okolo nás

2. Pokiaľ učiteľ zvolí kombináciu blokového/tematického vyučovania a hodinovej organizácie vyučovania, do časti Prebrané učivo, zaznamená čas trvania oboch obsahov. Napr. 1-3. vyučovací hodina – Voda okolo nás; 4. vyučovací hodina – Pohybové aktivity

3. Pokiaľ učiteľ zvolí variant, v ktorom obsahy striedajú v pravidelných (napr. hodinových) úsekoch, zaznamená ich obsah do časti Prebrané učivo.

Napr.

a) Didaktické hry (napr. zamerané na rozvíjanie pozornosti; zamerané na rozvíjanie predstavivosti; zamerané na rozvíjanie tvorivosti; zamerané na rozvíjanie schopnosti argumentovať,...)

b) Pohybové aktivity

c) Rozvíjanie čitateľských zručností (napr. rozprávka, poviedka, báseň)

d) Rozvíjanie matematických zručností (napr. opakovanie, prehlbovanie učiva – úlohy spojené s bežným životom rozvíjajúce matematické myslenie)

e) Zábavné počty

f) Riešenie problémových úloh/Riešenie záhad (napr. prírodoveda, prvouka, biológia, geografia....)

g) Rozvíjanie komunikačných zručností (napr. argumentácia, schopnosť viesť kultivovaný dialóg, komunikácia v cudzom jazyku....)

h) Aktivity zamerané na budovanie sociálnych vzťahov v triede

i) Aktivity súvisiace s prierezovými témami (preferovať témy ochrany života a zdravia, environmentálne témy)

Súčasná nastavenie dĺžky vyučovacej hodiny nie je nevyhnutné dodržiavať. Jednotlivé aktivity môžu trvať rozličný časový úsek (viac ako 45 minút resp. menej ako 45 minút). Dôležité je však za všetkých okolností vytvárať podmienky pre napĺňanie psychohygienických potrieb detí (odpočinok, jedlo, nápoje, toaleta ...)

Mgr. Kovalančíková: Uviedla, že by rada postupovala podľa variantu 1 - blokový/tematický spôsob vzdelávania, v ktorom sa počas vyučovacieho dňa tematicky integrujú obsahy a požiadavky na výkon viacerých predmetov do jednej témy/bloku, zapíše túto tému do TK pre všetky hodiny daného dňa, resp. vyznačí koľkých hodín sa daná téma týka, resp. v akom časovom rozsahu sa blok vyučoval. Napr. celý vyučovací deň (napr. 1. – 4 hodina) – Voda okolo nás . Je tu možnosť podporovať prírodovednú, čitateľskú a matematickú gramotnosť a začleniť rôzne prierezové témy napr. ENV, OSR, RLK, OŽZ, samozrejme vyučovací blok si je potrebné dobre naplánovať, či už po materiálnej stránke alebo strategickej a samozrejme prínosom by bol aj asistent učiteľa.

p. Valentová navrhla zmenu termínu Pedagogického klubu prírodoveda z 28.05.2020 na 25.05.2020. S uvedenou zmenou termínu všetci členovia klubu súhlasili.

Mgr. Kovalančíková poďakovala členom Pedagogického klubu Prírodoveda za zaujímavé a podnetné príspevky.

Záver a odporúčania:

- Vzájomne spolupracovať a vzdelávať sa v oblasti funkčnej gramotnosti.
- Vyučovanie v blokoch kladie oveľa väčšie nároky na učiteľov pri príprave na vyučovanie - vyučovanie dobre naplánovať.
- Po uskutočnení zhodnotiť klady a zápory.
- Využiť možnosti spolupráce s odborníkmi.
- Dodržiavať platnú legislatívu.
- Vo výchovno – vzdelávacom procese viac začleňovať nesúvislý text a prácu s encyklopédiami.
- Do tvorby pracovných listov s nesúvislým textom zapojiť aj žiakov, podľa praxe to vedie k vyššej úspešnosti.

Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Kamila Kovalančíková , koordinátor PgK Prírodoveda
Dátum	21.05.2020
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Ľubica Henčová, riaditeľka školy
Dátum	
Podpis	

Príloha správy o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Základná škola Klokočova 742 Hnúšť'a
Názov projektu:	Zvýšenie kvality vzdelávania na Základnej škole Klokočova 742 Hnúšť'a
Kód ITMS projektu:	312011S716
Názov pedagogického klubu:	Pedagogický klub - PRÍRODOVEDA

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: **Základná škola Klokočova 742 Hnúšť'a, Hnúšť'a, Klokočova 742, 98101**

Dátum konania stretnutia: 21.05.2020

Trvanie stretnutia: od 14:00 h do 17:00 h

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	Mgr. Ľubica Henčová		Základná škola Klokočova 742 Hnúšť'a, Hnúšť'a, Klokočova 742, 98101
2.	Mgr. Miroslava Libiaková		Základná škola Klokočova 742 Hnúšť'a, Hnúšť'a, Klokočova 742, 98101
3.	Mgr. Kamila Kovalančíková		Základná škola Klokočova 742 Hnúšť'a, Hnúšť'a, Klokočova 742, 98101
4.	Mgr. Július Szőke		Základná škola Klokočova 742 Hnúšť'a, Hnúšť'a, Klokočova 742, 98101
5.	Viktória Valentová		Základná škola Klokočova 742 Hnúšť'a, Hnúšť'a, Klokočova 742, 98101
6.	Stanislava Vetráková		Základná škola Klokočova 742 Hnúšť'a, Hnúšť'a, Klokočova 742, 98101

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia